

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

17 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Vitalie Russu în numele inculpatului Sandul Pavel și recursul suplimentar declarat de către avocatul Liliana Leanca în numele inculpatului Sandul Pavel, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 29 iulie 2019 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2019, în cauza penală privindu-l pe

*Sandul Pavel xxxx, născut la xxxx xxxx, originar și domiciliat
xxxx xxxx xxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.11.2017 – 29.07.2019;

Instanța de apel: 20.08.2019 – 10.12.2019;

Instanța de recurs: 17.02.2020 – 17.10.2020.

Asupra admisibilității recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 29 iulie 2019, Sandul Pavel a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.171 alin.(1) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Sandul Pavel, la 02 august 2015, aproximativ la ora 04.30, aflându-se împreună cu xxxx xxxx în apartamentul nr. xx din str. xxxx xxxx, urmărind scopul satisfacerii poftelor sexuale, aplicând constrângerea psihică și fizică, contrar voinței cet. xxxx xxxx și ignorând rugămintele ultimei de a o lăsa în pace, a întreținut un raport sexual cu ultima.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Vitalie Russu în numele inculpatului Sandul Pavel, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Sandul Pavel învinuit în

comiterea infracțiunii prevăzute de art.171 alin.(1) Cod penal să fie achitat.

În motivarea cererii, apelantul a invocat că instanța de fond nu a luat în considerație că acuzarea adusă inculpatului este una neîntemeiată și nefondată, bazată doar pe presupuneri, în lipsa probelor ce ar demonstra cu certitudine vinovăția inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2019, a fost respins apelul declarat, ca nefondat, cu menținerea sentinței atacate fără modificări.

4.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a menționat, că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că Sandul Pavel a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.171 alin.(1) Cod penal.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a reținut că inculpatul Sandul Pavel, în cadrul ședinței de judecată în prima instanță nu s-a prezentat, fiind anunțat în căutare (dosar nr.xxxx, f.d.246 vol. I). Totodată, instanța de apel a constatat că prima instanță a întreprins toate măsurile necesare de asigurare a prezentei inculpatului în ședințele de judecată, motiv pentru care instanța a considerat că au fost respectate prevederile art.321 Cod de procedură penală, prin urmare instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa inculpatului.

În această ordine de idei, instanța de apel a menționat că Sandul Pavel în ședința de judecată în prima instanță nu s-a prezentat, instanța a fost în imposibilitate de a-l audia, astfel, s-a dispus prin prisma prevederilor art.368 alin.(1) pct. 2) Cod de procedură penală, citirea declarațiilor acestuia depuse în calitate de învinuit la faza de urmărire penală, care a comunicat că, conținutul ordonanței de punere sub învinuire îi este clar, la fel, a menționat că susține cele declarate anterior, iar, vina nu o recunoaște (f.d.125, vol. I), fiind audiat în calitate de bănuit la 05 august 2015, a declarat că, ...în final Sandul Pavel *a precizat că a avut cu Stela raport sexual benevol.* (f.d.68, 69-70, vol. I)

Astfel, cu toate că inculpatul Sandul Pavel vina la faza de urmărire penală nu a recunoscut de asemenea în fata instanței de fond și de apel nu s-a prezentat pentru a-și expune poziția, instanța de apel a considerat că vina lui se probează cu certitudine prin următoarea sistemă de probe analizate și apreciate de instanța de apel prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală, cum ar fi: conținutul procesului-verbal de audiere a părții vătămate xxxx xxxx (f.d.29-30, vol. I); conținutul procesului-verbal de confruntare a părții vătămate xxxx xxxx și învinuitul Sandul Pavel din 10 august 2015 (f.d.71-72, vol. I); conținutul procesului-verbal de audiere a martorului Popescu Serghei (f.d.33, vol. I); conținutul procesului-verbal de confruntare a martorului Popescu Serghei cu învinuitul Sandul Pavel din 30 septembrie 2015 (f.d.117-118, vol. I); conținutul procesului-verbal de cercetare la fata locului din 10 august 2015 (f.d.11-25, vol. I); ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive la cauza penală din 06 august 2015 (f.d.26, vol. I); raportul de expertiză medico-legală nr. 3629 din 02 august 2015 (f.d.40-41, vol. I); raportul de expertiză medico-legală nr.3677 din 03 august 2015 (f.d.47, vol. I); raportul de expertiză medico-legală nr.633 din 07 august 2015 (f.d.57-59, vol. I).

Examinând probele enunțate prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală,

instanța de apel a ajuns la concluzia că, prima instanță corect a stabilit starea de fapt și de drept, precum și circumstanțele cauzei.

Verificând argumentele invocate în apelul părții apărării, instanța a ajuns la concluzia că acestea sunt nefondate fiind combătute de probele anexate și circumstanțele stabilite în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond, verificate în cadrul procedurii de examinare a apelului.

Cu referire la motivele invocate de apărare precum că prima instanță a adoptat soluția incorectă de condamnarea lui Sandul Pavel, acesta urmând a fi achitat de sub învinuirea înaintată în baza art.171 alin.(1) Cod penal, instanța de apel a constatat că prima instanță nu a comis careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate în partea recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea acțiunilor infracționale.

Instanța de apel a considerat că aceste afirmații ale avocatului reprezintă opinia subiectivă a acestuia, or prima instanță în sentință corect și justificat și-a motivat soluția luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art.100 alin.(4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludentei, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea faptei și prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii incriminate.

La capitolul individualizării pedepsei penale, instanța de apel a statuat, că prima instanță a ținut cont pe deplin de prevederile art.art.7, 75 Cod penal, gravitatea infracțiunii comise, care face parte din categoria celor mai puțin grave, săvârșită cu intenție, motivul acesteia, de persoana inculpatului, de faptul că anterior a mai comis infracțiuni, considerând că reeducarea lui Sandul Pavel este posibilă doar prin izolarea de libertate.

5. Nefiind de acord cu soluțiile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare, au declarat recursuri ordinare:

5.1. Avocatul Vitalie Russu în numele inculpatului Sandul Pavel, fără a indica careva temeiuri de declarare a recursului din cele conținute la art.427 alin. (1) Cod de procedură penală, contestă hotărârile instanțelor de fond cu recurs ordinar solicitând casarea acestora cu pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința lui Sandul Pavel.

În motivarea recursului declarat avocatul susține că, instanța de fond nu a verificat toate probele în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, fiind reținute la baza sentinței probe ce nu coroborează între ele, fără a fi supuse analizei minuțioase în coroborare cu celelalte probe administrate pe învinuirea adusă lui Sandul Pavel.

Susține apărarea că, vinovăția lui Sandul Pavel nu a fost confirmată prin probe pertinente și concludente, iar sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, dubiile în probarea învinuirii urmând a fi interpretate în favoarea inculpatului.

De asemenea, orice probă acumulată în cadrul urmăririi penale urmează să fie cercetată în fața instanței de judecată, în virtutea principiului unui proces echitabil și anume contradictorialitatea procesului. În cazul de față mărturiile lui Sandul Pavel, sunt importante pentru cercetarea tuturor aspectelor cauzei, or o hotărâre de condamnare nu se poate întemeia doar pe declarațiile părții vătămate.

Susține apărarea, că instanța de apel s-a limitat la enumerarea probelor și aprecierea acestora cu unele fraze de ordin general, însă o analiză separată a fiecărei probe atât a învinuirii cât și a părții apărării, nu a fost efectuată.

5.2. Avocatul Liliana Leanca în numele inculpatului Sandul Pavel, care invocând temeiurile de drept prevăzute la art.427 alin.(1) pct.4), 5), 6), 8) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Sandul Pavel să fie achitat, din motiv că acțiunile nu întrunesc elementele infracțiunii incriminate.

În motivarea recursului declarat avocatul susține că, instanțele inferioare nu au elucidat pe deplin circumstanțele cauzei și nu au dat o apreciere corectă probelor, acestea fiind bazate doar pe presupuneri, atât la etapa urmăririi penale cât și în cadrul examinării cauzei în instanța de fond și apel nu au fost acumulate probe pertinente și directe care ar demonstra vinovăția lui Sandul Pavel în săvârșirea infracțiunii imputate.

Apărarea subliniază, că instanța de apel a menținut soluția de condamnare adoptată de către prima instanță în privința inculpatului, fără o apreciere corespunzătoare în parte a probelor administrate la caz și fără oferirea răspunsurilor asupra tuturor motivelor invocate în apelul apărării, instanța de apel nu a judecat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând în cele din urmă o soluție insuficient motivată în raport cu argumentele apelantului și circumstanțele cauzei.

În opinia recurentului, în speță, există o discordanță între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor prin ignorarea, denaturarea unor aspecte evidente, care au determinat pronunțarea altei soluții decât cea pe care o susține probatoriul.

Mai mult, apărarea consideră că instanțele de fond, ignorând prevederile legale privind prezența inculpatului, părții vătămate, a martorilor în ședința de judecată, au examinat superficial circumstanțele cauzei și nu au dat o apreciere corectă probelor.

Având în susținere prevederile art.8 alin.(3) Cod de procedură penală, apărarea susține că dubiile în probarea învinuirii nu au fost înlăturate prin probele prezentate de acuzarea de stat, deci ele urmează a fi interpretate în favoarea inculpatului. Mai mult, existența unor dubii cum ar fi timpul comiterii infracțiunii, creează o stare de incertitudine pentru inculpat, împiedicându-l de a-și exercita dreptul efectiv la apărare, ceea ce constituie o încălcare a dreptului la un proces echitabil garantat de art.6 CEDO.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

Cu referire la recursul declarat de către avocatul Vitalie Russu în numele inculpatului.

Din conținutul recursului declarat se constată că recurentul nu invocă nici un temei de drept din cele prevăzute de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, exprimând convingerea că, instanța de apel greșit a ajuns la concluzia în ce privește condamnarea lui Sandul Pavel în baza art.171 alin.(1) Cod penal, considerând că lipsesc probe certe ce ar confirma vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, astfel se întvede temeiul pentru recurs prevăzut de art.427 pct.8) Cod de procedură penală, însă Colegiul penal consideră că acest temei nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurent, deoarece acest temei este prezent atunci când instanța ce a judecat cauza a comis în această parte o eroare de drept, cum ar fi situația prin care în hotărârea

judecătorească s-a făcut referire la săvârșirea infracțiunii, dar nu au fost stabilite faptele sau împrejurările de fapt care corespund elementelor constitutive ale infracțiunii respective, însă, reieșind din alegațiile recurentului, acesta nu este de acord cu încadrarea acțiunilor în baza art.171 alin.(1) Cod penal, considerând că lipsesc probe ce ar confirma vinovăția inculpatului.

Analizând conținutul recursului declarat în raport cu decizia recurată și materialele cauzei deduse judecății, instanța de recurs a stabilit că argumentele din recurs preponderent sunt aceleași care au fost invocate și în cererea de apel și se fundamentează pe dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, în privința cărora instanța de apel s-a pronunțat în mod argumentat și detaliat.

În conformitate cu materialele cauzei, Sandul Pavel a fost recunoscut vinovat de către prima instanță în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.171 alin.(1) Cod penal, concluzia căreia a fost menținută de către instanța de apel, care a constatat, că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului, totodată reținând și încadrarea juridică a faptei săvârșite de către acesta.

Astfel, Colegiul penal menționează că, judecând apelul declarat, respectând prevederile art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, fiind cercetate suplimentar probele administrate de instanța de fond. Astfel, instanța de apel corect a ajuns la concluzia enunțată la pct.5 din prezenta decizie, stabilind totodată, că vinovăția inculpatului a fost dovedită pe deplin în baza probelor prezentate la cauza penală, care demonstrează vinovăția lui Sandul Pavel în afara oricărui dubiu rezonabil, iar careva încălcări de procedură, sau încălcări a drepturilor inculpatului, nu au fost depistate.

De asemenea, instanța de recurs consideră necesar a menționa că, potrivit prevederilor art.art.27, 414 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei așa cum propune recurentul este o competență și prerogativă legală a instanțelor de fond și aceasta nu constituie un temei de drept separat din cele incluse în art.427 Cod de procedură penală, iar invocarea acestei chestiuni drept temei de casare în recursul ordinar, este lipsită de suport legal.

Mai mult, Colegiul penal conchide că, temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale nu se identifică, pe care în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile, le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare *argument* (*Van de 9 Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), noțiunea de proces

echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

De asemenea, Colegiul penal menționează că nu pot fi reținute argumentele apărării cu privire la faptul că decizia instanței de apel este una nemotivată, deoarece motivarea unei hotărâri reprezintă un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat în speță.

Instanța de recurs amintește, că în numeroase hotărâri ale Curții Europene a Drepturilor Omului, s-a statuat următoarele: „art.6 obligă instanțele să-și motiveze deciziile, însă nu trebuie interpretat ca impunând un răspuns detaliat pentru toate argumentele avansate de către părți. Întinderea acestei obligații de motivare poate varia după natura deciziei și nu poate fi analizată decât în lumina circumstanțelor fiecărei spețe” (*decizia Driemond Bouw BV vs Olanda, 02.02.1999*).

Așa fiind, Colegiul penal atestă, că respectând prevederile art.101 alin.(3) Cod de procedură penală, unde este stipulat că nici o probă din dosar nu are o valoare prestabilită pentru instanță, instanța de apel a examinat toate probele din dosar și nu a dat prioritate celor în favoarea condamnării inculpatului, ci coroborându-le, le-a analizat în ansamblu lor, apreciind just că ele sunt suficiente pentru a fundamenta o acuzație penală și a-i incrimina lui Sandul Pavel săvârșirea infracțiunii incriminate.

Vizavi de criticile recurentului cu privire la modalitatea de apreciere a probelor de către instanța de apel, instanța de recurs reiterează că la etapa judecării recursului nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială a acestor instanțe.

În acest sens Colegiul atestă că, la soluționarea cauzei instanța de apel a ținut cont de prevederile art.art.99-101, 414 Cod de procedură penală, a cercetat probele sub toate aspectele, verificându-le și apreciindu-le prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, astfel întemeiat ajungând la concluzia menținerii sentinței.

Față de cele ce preced, Colegiul penal atestă, că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis erori de drept, care ar genera casarea deciziei adoptate, fapt ce impune inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Vitalie Russu în numele inculpatului Sandul Pavel, ca fiind vădit neîntemeiat.

Referitor la recursul suplimentar declarat la 19 mai 2020 de către avocatul Liliana Leanca în numele inculpatului Sandul Pavel.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art.422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

În cazul dat, Colegiul penal constată că recursul suplimentar declarat la 19 mai 2020 de către avocatul Liliana Leanca în numele inculpatului Sandul Pavel este declarat peste termen, drept urmare este pasibil respingerii ca inadmisibil.

Așadar, Colegiul penal menționează că legislația procesual penală nu prevede noțiunea de recurs suplimentar, astfel că toate cererile ce se referă la dezacordul față de hotărârea instanței de apel se declară în mod obligatoriu în interiorul termenului de 30 de zile prevăzut de legiuitor la art.422 Cod de procedură penală, fără a fi posibilă extinderea acestuia.

Colegiul penal, remarcă faptul că, în speța data, termenul de declarare a recursului ordinar curge din momentul pronunțării integrale a deciziei instanței de apel, adică din 10 decembrie 2019 și expiră la 10 ianuarie 2020, aceasta fiind considerată ultima zi de depunere a recursurilor ordinare.

În asemenea situație, Colegiul penal remarcă faptul că avocatul Liliana Leanca a depus recurs în numele inculpatului Sandul Pavel la data de 19 mai 2020, pe care îl consideră ca fiind depus în interiorul termenului de contestare prevăzut de legislația procesual-penală.

În pofida acestui fapt, avocatul Liliana Leanca la 19 mai 2020 depune în numele inculpatului Sandul Pavel o cerere de completare a recursului declarat, pe care Colegiul penal o consideră ca fiind o cerere de recurs ordinar, depusă peste termenul legal de contestare.

Prin urmare, Colegiul penal concluzionează că recursul declarat de avocatul Liliana Leanca în numele inculpatului la 19 mai 2020 este tardiv, deoarece a fost depus cu mult peste termenul de 30 zile prevăzut de legislația procesual-penală.

7. În temeiul art.432 alin.(2) pct.2) și 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocatul Vitalie Russu în numele inculpatului Sandul Pavel și recursul suplimentar declarat de către avocatul Liliana Leanca în numele inculpatului Sandul Pavel, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2019, în cauza penală privindu-l pe *Sandul Pavel xxxx*:

- de către avocatul Vitalie Russu în numele inculpatului Sandul Pavel, ca fiind vădit neîntemeiat;

- de către avocatul Liliana în numele inculpatului, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 17 octombrie 2020.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac